

ЧЕТВРТО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 58721/16

Марина ЛАЗОВИЋ
против Србије

Европски суд за људска права (Четврто одељење), на заседању Одбора 28. маја 2024. године у саставу:

Anne Louise Bormann, *председница*,

Branko Lubarda,

Sebastian Rădulețu, *судије*,

и Simeon Petrovski, *вршилац дужности секретара Одељења*,

Имајући у виду:

представку (број 58721/16) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднела 27. септембра 2016. године држављанка Србије, госпођа Марина Лазовић (у даљем тексту: подносиатељка), рођена 1976. године, с пребивалиштем у Чачку, коју је пред Судом заступа господин М. Иванић, адвокат из Београда;

одлуку да се о притужбама према члану 6. став 1. Конвенције обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њихова заступница, госпођа Зорана Јадријевић Младар, те прогласи остатак представке неприхватљивим; и

запажања странака;

Након већања, одлучује како следи:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Представка се односи на царинске прекршајне поступке у којима је подносиатељка оглашена кривом и новчано кажњена за прекршај на путевима у Србији, током вожње аутомобилом у власништву њеног брата регистрованог у Француској, а да при томе нису плаћене важеће српске увозне дажбине у односу на то возило.

2. Полицијска управа Лесковац је 3. јуна 2013. године сачинила записник, у којем се наводи, на основу сведочења укључених полицијских службеника, да је подносиатељку полиција зауставила 29. априла 2013. године док је управљала аутомобилом француских таблица. Утврђено је да је аутомобил био у власништву брата подносиатељке, који није у том тренутку био у возилу са њом, али да је подносиатељка имала његову дозволу да га користи. Подносиатељка је прво изјавила да је њен брат био у Србији, али је касније рекла да је он у то време заправо био у Француској.

3. Дана 17. октобра 2013. године, Прекршајни суд у Лесковцу (одељење Медвеђа) огласио је подносиоце кривом за царински прекршај (члан 296. у вези са чланом 292. став 1. тачка 3. и чланом 63. Царинског закона – видети став 6. у наставку) и казнио је новчано у износу који је еквивалентан приближно 2.370 евра (EUR). Подносиоци је такође наложено да плати око 9 евра на име трошкова, те је возило заплењено. Суд је, између осталог, објаснио да су услови под којима је подносиоци могла да вози аутомобил свог брата у Србији без плаћања царине наведени у Уредби о царинско дозвољеном поступању са робом, која је објављена у („Службеном гласнику Републике Србије” – „Службени гласник РС” – број 93/10, с обзиром да је иста била на снази у том тренутку), али да у њеном случају ти услови нису били испуњени – уз напомену да је 29. априла 2013. године брат подносиоцие био у Француској, а не у Србији (видети доле наведени став 7). Суд је приметио да возило у питању никада није пријављено надлежним органима ради наплате применљивих увозних дажбина (видети доле наведени став 6). Подносиоци је, по мишљењу суда, морала бити свесна свега овога и тиме је починила царински прекршај кршећи наведене одредбе. Коначно, заустављање подносиоцие у саобраћају од стране полиције док је управљала возилом пре 29. априла 2013. године очигледно није било релевантно за одлучивање у овом предмету.

4. Дана 14. јануара 2014. године, Прекршајни апелациони суд (Одељење Ниш) преиначио је наведену пресуду у вези са новчаном казном, али је остатак потврђен. Сама новчана казна је смањена на еквивалент од око 604 евра, а суд је такође одлучио да ако подносиоци не плати у року од 15 дана, новчана казна ће бити замењена казном затвора од 60 дана. Суд је прихватио образложење првостепене пресуде. Штавише, додаје се, између осталог, да је подносиоци требало да буде свесна да је царина морала да се плати, нарочито пошто је возила аутомобил дужи временски период, између фебруара 2011. и априла 2013. године. Релевантни прописи који се тичу ситуације подносиоцие налазили су се у Уредби о царинско дозвољеном поступању са робом, а не у Уредби о регистрацији моторних возила, с обзиром на то да је подносиоци оптужена за прекршај у вези са царином, а не за кршење прописа о друмском саобраћају (видети ст. 7. и 9. и даље). Штавише, у самом члану 63. Царинског закона није било ничега што би могло да доведе до другачијег закључка (видети доле наведени став 6).

5. Уставни суд је 1. марта 2016. године решио против подносиоцие и притом приметио, између осталог, да није његова надлежност да разматра предмете као инстанциони суд. То решење је подносиоцие уручено 2. јуна 2016. године.

6. Члан 63. Царинског закона (објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 18/10 и 111/12, како је било примењиво у релевантно време) је прописивао, између осталог, да су лица која су ушла у царинско подручје Републике Србије дужна да одговарајућу робу, без одлагања, пријаве и донесу царинским органима да би се могле наплатити увозне дажбине. То, међутим, није искључило примену саобраћајних прописа ако њихова примена не би угрозила спроводљивост самих царинских прописа. Члан 292. став 1. тачка 3) истог закона прописивао је, између осталог, да ће лицу бити изречена новчана казна ако он или она не пријави или не донесе царинским органима предметну увезену робу, кршећи члан 63. Члан 296. Царинског закона прописивао је, између осталог, да ће свако ко је затечен да користи увезену робу за коју је знао или је требао знати да мора да се пријави или донесе царинским органима, у складу са чланом 292. став 1. тачка 3), бити кажњен истом казном предвиђеном за кршење те последње одредбе.

7. Чланом 327. Уредбе о царинско дозвољеном поступању са робом, између осталог, предвиђено је да домаћа физичка лица са пребивалиштем на царинском подручју Републике Србије имају право на потпуно ослобођење плаћања увозних дажбина за приватну употребу својих возила регистрованих у иностранству ако имају одобрено привремено боравиште ван Србије на одређено време и ако су наведена возила коришћена за годишњи одмор или породичне посете. Чланови ужих породица наведених лица такође су имали право да користе ова возила у Србији све док се њихови власници налазе на царинском подручју Републике Србије.

8. Члан 273. Закона о безбедности саобраћаја на путевима (објављен у „Службеном листу РС”, бр. 41/09, 53/10, 101/11 и 32/13, како је било примењиво у време настанка догађаја) прописивао је, између осталог, да лица са пребивалиштем у Србији не могу да управљају возилима регистрованим у иностранству. Изузетно, оваквим возилима могу управљати лица са пребивалиштем у Србији ако су имала одобрено боравиште у иностранству у непрекидном трајању од најмање шест месеци, односно ако су била у пратњи лица које има право да управља таквим возилом у Србији.

9. Чланом 1. Уредбе о обавези регистрације моторних возила којим управљају лица са пребивалиштем у Републици Србији (објављена у „Службеном гласнику РС”, број 28/09, како је била примењива у тренутку важења) предвиђено је, између осталог, да лице са пребивалиштем у Србији није могло да управља возилом регистрованим у иностранству на путевима у Србији осим ако то возило није регистровано у Србији у року од три месеца од дана ступања на снагу ове уредбе. Изузетно, право на управљање таквим возилом у Србији имала

су лица са пребивалиштем у Србији са одобреним привременим боравиштем у иностранству дуже од шест месеци и чланови уже породице истог.

10. Према члану 6. став 1. Конвенције, подносиатељка се жалила да одлуке националних правосудних органа нису биле правилно образложене, а према члану 7. Конвенције жалила се да је њена осуда заснована на домаћем законодавству које само по себи није предвидиво.

ОЦЕНА СУДА

11. Влада је сматрала да је релевантно домаће законодавство довољно прецизно и као такво предвидиво. Влада је такође тврдила да су одлуке националних судова биле правилно образложене.

12. Подносиатељка је поново потврдила своју притужбу и навела да су релевантни домаћи царински и саобраћајни прописи, узети заједно, контрадикторни, да оспорене судске одлуке нису биле адекватно образложене и да, у сваком случају, дотични аутомобил никада није био намењен за увоз, због чега нису биле примењиве царинске одредбе. Подносиатељка је приметила да власник аутомобила, односно њен брат, није ни оптужен ни осуђен за било које кривично дело. Подносиатељка је такође подсетила да ју је раније зауставила полиција док је управљала предметним возилом, али да није била оптужена за царински прекршај. На крају, осврнула се на своју преписку са полицијом о сродним питањима.

13. Суд, који представљене чињенице подводи под право у било ком свом предмету, сматра, имајући у виду своју судску праксу, да притужбе подносиатељке треба да се испитају само према члану 7. Конвенције (видети *Радомиља и др. против Хрватске* [Вв], бр. 37685/10 и 22768/12, став 126, од 20. марта 2018. године; видети, *mutatis mutandis*, *Жаја против Хрватске*, број 37462/09, ст. 62–64, од 4. октобра 2016. године).

14. Надаље, Суд је мишљења да је предметно прекршајно дело у вези са царинском било кривичног карактера и да је као такво јасно повлачило јемства члана 7. Конвенције (видети, *mutatis mutandis*, предмет *Жаја*, цитиран горе, ст. 85–88; видети и горе наведени став 4. у вези са новчаном казном и њеном могућом заменом у затворску казну);

15. Релевантна начела у вези са чланом 7. резимирана су, најскорије, у предмету *Yüksel Yalçınkaya против Турске* ([Вв], број 15669/20, ст. 237–42, од 26. септембра 2023. године).

16. Суд сматра да је, као што је исправно приметило домаће правосудје, заиста постојала разлика између захтева прописа о друмском саобраћају с једне стране и царинских прописа с друге стране, у погледу којих је подносиатељка проглашена кривом (видети горе наведени став 4). Док се прво наведено односило, између осталог, на то која моторна возила регистрована у иностранству могу да се крећу путевима у Србији, друго је тачно прописивало када и под којим условима таква моторна возила могу бити изузета од обавезе плаћања увозних дажбина (видети горе наведене ст. 6–9).

17. У члану 63. Царинског закона посебно је наведена обавеза пријављивања и доношења релевантне робе царинским органима (видети горе наведене ст. 6, 3. и 4, тим редоследом). Ова одредба такође није искључила примену саобраћајних прописа осим ако би њихова примена угрозила спроводљивост самих релевантних царинских прописа (видети горе наведени став 6). Другим речима, када су у питању царинска питања, сасвим разумно је да су царински прописи имали предност.

18. Домаћи судови су такође с правом сматрали да изузетак предвиђен чланом 327. Уредбе о царинско дозвољеном поступању са робом није примењив у случају подносиатељке с обзиром на чињеницу да ју је полиција зауставила 29. априла 2013. године, а да њен брат није био у возилу, односно чак у држави у том периоду (видети став 3. изнад). Ово је било тако, по мишљењу Суда, чак и под претпоставком да се подносиатељка може сматрати чланом „уже породиц[е]” њеног брата у смислу те одредбе (видети став 7. изнад). Коначно, чињеница да је подносиатељка управљала возилом у дужем временском периоду, посебно између фебруара 2011. и априла 2013. године, довела је домаће судове до рационалног закључка да је она заиста имала намеру да га користи у Србији, без плаћања применљиве увозне дажбине (видети став 4. изнад).

19. У овој ситуацији, било је предвидљиво да ће понашање подносиатељке представљати прекршај према закону који је био на снази у релевантно време. Конкретно, наведено би било у супротности са чланом 296. у вези са чланом 292. став 1. тачка 3) и чланом 63. Царинског закона (видети горе наведене ст. 6, 3. и 4, тим редоследом).

20. Околност да брат подносиатељке није осуђен за исто дело није била основ за искључење сопствене одговорности подносиатељке нити предуслов за то. Заиста, у домаћем закону или списима предмета није било ничега што би сугерисало другачије, а саме тврдње подносиатељке о супротном су остале непоткрепљене (видети такође члан 296. Царинског закона, сажет у ставу 6. изнад).

21. Имајући у виду горе наведено, Суд се уверио да начин на који су релевантне одредбе царинског закона примењене у случају подносиоце није био у супротности са захтевима члана 7. Конвенције. Такође се подразумева да било каква претходна заустављања подносиоце у саобраћају од стране полиције док је управљала возилом, односно пре 29. априла 2013. године, нису имала никаквог утицаја на каснију осуду подносиоце због царинског прекршаја (видети горе наведени став 3). Коначно, на домаћим судовима је било да тумаче релевантно национално царинско законодавство без обзира на преписку подносиоце са полицијом која се, у сваком случају, суштински односила само на примену саобраћајних прописа (видети горе наведене ст. 9. и 12).

22. Суд стога налази да су притужбе подносиоце очигледно неосноване и да као такве морају бити одбачене у складу са чланом 35. ст. 3 (а) и 4. Конвенције.

Из ових разлога, Суд, једногласно,

Проглашава представку неприхватљивом.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаном облику 20. јуна 2024. године.

Simeon Petrovski

Anne Louise Bormann

вршилац дужности

секретара председник